

Forgiftning af honningbier

Juli
2020

Lov om biavl indeholder regler om voldgift ved tvister om forgiftning af bier fra udbringning af pesticider (plantebeskyttelsesmidler). Visse symptomer på biforgiftning kan dog have andre årsager. Fx kan der være tale om gift fra naturligt forekommende planter, sult eller visse virussygdomme. Her kan du læse mere om voldgiftssystemet, og om hvordan en tvist om erstatning kan startes ved en voldgiftssag.

Hvem er ansvarlig for erstatning?

Overordnet gælder, at den, der forårsager forgiftningsskader på bier, er erstatningsansvarlig efter dansk rets almindelige erstatningsregler overfor biavlere, som er blevet påført tab i forbindelse med udbringning af pesticider. Ofte vil man forliges uden egentlig afgørelse ved en voldgift, når begge parter er enige.

Ved tvister om erstatning i forbindelse med en formodet forgiftningsskade findes der et voldgiftssystem med repræsentanter for både biavl og jordbruget. Tvisten kan indbringes for Voldgiftsnævnet for forgiftning af honningbier. Sagsomkostningerne bliver pålagt den af parterne, som afgørelsen går imod.

Parterne kan også, når der er opstået en tvist, aftale, at tvisten indbringes for domstolene, uden at voldgiftsnævnet har behandlet sagen.

Voldgiftsnævnet for forgiftning af honningbier

Voldgiftsnævnet har en formand og en suppleant for formanden, begge med juridisk baggrund. I hver af de fem lokalområder, som landet er inddelt i, er der desuden udnævnt en planteavlsskyndig- og en biavlsskyndig voldgiftsmand (sidstnævnte er godkendt som kyndig biavl) samt tre suppleanter for hver af disse.

Voldgiftsnævnet for forgiftning af honningbier

Lokalområderne er:

- 1) Region Nordjylland
- 2) Region Midtjylland
- 3) Region Syddanmark
- 4) Region Sjælland
- 5) Region Hovedstaden

Gå til hjemmeside med [kontaktoplysninger på Voldgiftsnævnets medlemmer](#)

Hvad gør jeg som biavler ved mistanke om, at mine bier er blevet forgiftet?

Hvis du opdager og mistænker, at dine bier er blevet udsat for en forgiftning, skal du:

- Straks anmelde skaden. Det gør du ved at kontakte enten den lokale biavlsskyndige voldgiftsmand eller den lokale planteavlsskyndige voldgiftsmand i det område, hvor bierne var placeret, da skaden indtrådte (se kontaktoplysninger i boksen om lokale Voldgiftsnævn).
- Anmeldelsen skal så vidt muligt indeholde oplysninger om navn og bopæl på den, der antages at have forårsaget forgiftningsskaden ved spredning af plantebeskyttelsesmidlet.

Hvad gør jeg som voldgiftsmand ved anmeldelse om bi-forgiftningsskade?

Når enten den lokale biavlsskyndige voldgiftsmand eller den planteavlsskyndige voldgiftsmand modtager en skadeanmeldelse fra en biavler, skal vedkommende straks underrette formanden for Voldgiftsnævnet om anmeldelsen.

Inden en biforgiftningssag bliver behandlet i Voldgiftsnævnet skal voldgiftsmændene i forening *vurdere omfanget og årsagen* til skaden. Derfor:

- Snarest muligt efter, anmeldelsen er modtaget, skal voldgiftsmændene sammen vurdere omfanget og årsagen til skaden ved en vurderingsforretning.
- Den skadelidte biavler og så vidt muligt den, der antages at have forvoldt skaden, deltager til vurderingsforretning.
- Hvis en af parterne begærer det, skal der udtages prøver af de forgiftede bier og af planter fra det pågældende areal, inden sagen afgøres. Prøverne skal sendes til Aarhus Universitet (AU), Institut for Agroøkologi, og kendelse i sagen kan først afsiges, når der foreligger prøveresultater.

Voldgiftsmændenes rettigheder ved bevisoptagelse

- I forbindelse med behandlingen af en biforgiftningssag har Voldgiftsnævnets medlemmer adgang til dyrkningsarealer og til udbygninger og tilsvarende lokaler, hvor der opbevares bekæmpelsesmidler.
- Voldgiftsmændene har ret til vederlagsfrit at udtage prøver af planter og kemikalier, i det omfang det er nødvendigt for at kunne behandle sagen.
- Voldgiftsmændene har ret til at kontrollere sprøjte-redskaber og sprøjtejournaler.

Der er følgende fire muligheder for en sags gang

Herunder beskrives fire forskellige scenarier for, hvordan en mulig sag om biforgiftning kan blive afgjort.

Voldgiftsnævnet er IKKE involveret:

Ved enighed og forlig uden mægling (uden indblanding af Voldgiftsnævnet): I åbenlyse sager, hvor *begge parter er enige* i, at biforgiftningen er sket som følge af planteavlserens sprøjtning, vil de to parter typisk indgå forlig.

- **Indbringelse for domstolene** (uden indblanding af Voldgiftsnævnet): Parterne kan, når der er opstået en tvist, aftale, at tvisten kan indbringes for domstolene, uden at Voldgiftsnævnet har behandlet sagen.

Voldgiftsnævnet er involveret:

Ved tvister om erstatning kan sagen indbringes for og blive behandlet i Voldgiftsnævnet. Her deltager formanden for Voldgiftsnævnet, de involverede voldgiftsmænd fra det pågældende lokalområde, samt evt. en eller flere særligt sagkyndige til at bistå ved sagens behandling i forbindelse med:

- **Indgåelse af forlig om tvisten uden skriftlig kendelse fra Voldgiftsnævnet:** Inden Voldgiftsnævnet afsiger kendelse i sagen, vil formanden så vidt muligt søge at få parterne til at indgå forlig om tvisten. Hvis parterne indgår forlig om tvisten under voldgiftssagen, vil Voldgiftsnævnet afslutte sagen uden at afsige skriftlig kendelse. Sagsomkostningerne vil dog ved indgåelse af forlig pålægges den af parterne, som afgørelsen går imod. Der er således

fastsat sagsomkostninger til voldgiftsformanden samt til den planteavlsskyndige og biavlsskyndige voldgiftsmand.

- **Voldgiftsnævnets træffer afgørelse ved skriftlig kendelse:** Hvis det mislykkes at få parterne til at indgå forlig om tvisten, vil Voldgiftsnævnet træffe afgørelse ved skriftlig kendelse med begrundelse og underskrevet af voldgiftsformanden. Ved kendelsen fastsættes der sagsomkostninger til voldgiftsformanden og til både den planteavlsskyndige og biavlsskyndige voldgiftsmand. Sagsomkostningerne pålægges den af parterne, som kendelsen går imod. Afgørelse har samme virkning som en dom og er endelig.

Sagsomkostninger, når Voldgiftsnævnet er involveret

Fra det øjeblik en biavler anmelder en eventuel biforgiftningsskade, løber der omkostninger på sagen. Disse omkostninger vil i sidste ende blive pålagt den af parterne, som afgørelsen går imod. Beløbet forfalder til betaling senest 30 dage efter voldgiftssagens afslutning. Det inkluderer aflønning til:

- Voldgiftsformanden, også i forbindelse med forligsmægling. Aflønning skal ske efter samme takster, som fremgår af aftale mellem Justitsministeriet og Den Danske Dommerforening.
- Den planteavlsskyndige voldgiftsmand. Aflønning skal ske efter de til enhver tid gældende regler om ydelser til lægdommere og vidner m.v.
- Den biavlsskyndige voldgiftsmand. Aflønning skal ske efter de til enhver tid gældende regler om ydelser til lægdommere og vidner m.v.

Yderligere oplysninger

Du kan læse mere om vilkår og regler vedrørende biavl på Landbrugsstyrelsens hjemmeside www.lbst.dk, hvor du også kan finde listen over medlemmer af Voldgiftsnævnet.

Bekendtgørelse af lov om biavl

Link: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2017/13>

Bekendtgørelse om voldgift ved forgiftning af honningbier

Link: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2008/281>